

Redaktør: M gr. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Ufbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Til det Apostoliske Vikariats presteskap og troende. Hilsen og velsignelse i Herren. — Guds rike og denne verdens fyrste. — Den 2. internasjonale katolske pressekongress i Rom. — Katolikkene og stortingsvalget. — N. K. K. F. — Jubileumsfest i Drammen. — Takk! — Prestejubileum i Finland. Kardinal Verdier taler om katolsk samfundslære. — Polarforskeren Charcot. — Bøker inngått til anmeldelse. — Herhjemme.

Til det Apostoliske Vikariats presteskap og troende. Hilsen og velsignelse i Herren.

Høitelskede i Herren.

Den største sorg som tynger på Hs. Hellighet pавens hjerte og som må tynges på enhver sann kristens hjerte, er å se at gudløsheten brer sig mer og mer i alle land. De gudløse organiserer sig og gjør en intens propaganda mot Gud og all religion. Denne den skrekkeligste av alle tiders forbrytelser, menneskehetens største skjendsel, er forbeholdt vår ulykkelige tid.

Ateistene og kommunistene har sluttet sig sammen for å danne en folkefront mot Gud. Og verden høster allerede nu frukten av denne forferdelige propaganda i de blodige borgerkriger og det forferdelige klassehat, som vi er vidner til og som nu tar større og større dimensjoner.

Vi kan ikke være passive tilskuere til denne gudløse aksjon, som vil styrte menneskeheten i avgrunnen. Også vi må danne en front for å imøtegå de gudløses angrep og for å utbrede Kristi Kirke. Derfor har Katolske Kvinners Forbund, som omfatter hele verden, besluttet å organisere, i år på Kristi kongefest, en bønneaksjon med anmodning til alle katolske kvinner om 1) å holde lørdag den 24. oktober som en særlig bots- og selvfornektelsesdag, 2) å ha søndag 25. oktober, på selve Kristi kongefest, en time tilbedelse foran det utstillede Altrets sakrament med sone- og innvielsesbønn til Kristus konge, 3) i et foredrag å bli gjort oppmerksom på de farer som truer fra de gudløses propaganda.

Denne aksjon vil også vi i vårt Apostoliske Vikariat slutte oss til, og det forordnes følgende:

1. Lørdag 24. oktober holdes det i alle sognekirker soneandakt under hvilken synges salmene «Miserere» og «De profundis», avviktsbønnen side 166 bedes, og til slutt synges en botssalme nr. 103 eller 104.
2. Søndag 25. oktober felleskommunion av alle katolske kvinner, ja alle katolikker i Vikariatet. Altrets høihellige sakrament utstilles en hel time i alle sognekirker i forbindelse med aftenandakten, under hvilken bedes Litaniet til Jesu hjerte med innvielsesbønnen side 168. Til slutt synges Te Deum eller Store Gud.
3. Prestene anmodes om i sin preken å gjøre oppmerksom på de farer som truer menneskeheten fra den metodiske avkristning som verden er gjenstand for.

Jeg oppfordrer på det mest inntrengede alle katolske kvinner til med liv og sjel å gå inn for denne aksjon og delta i disse gudstjenester, likesom jeg også ber alle katolikker, unge og eldre, gjøre felles sak med våre katolske kvinner, ikke bare ved å overvære disse gudstjenester, men også ved å vise sig som ivrige forsvarere av den katolske tro. Må da Kristi kongefest bli en verdig hyldest til vår evige konge som vi lover troskap inntil døden.

Denne skrivelse blir å oplese i alle offentlige kirker og kapeller søndag den 18. oktober, både i fromessen og høimessen.

Gitt i Stavanger, den 7. oktober 1936.

Jacob Mangers.

Biskop av Selja, Apostolisk Vikar.

Guds rike og denne verdens fyrste.

Til misjonssøndagen.

Der var engang — ja, fristelsen er stor til å bruke eventyrtonen, så fjern synes den tid oss nu — da de kristne misjonærer drog ut og bragte ikke alene troens skatt, men også vesterlandenes rike kulturgoder til hedningene. Europeiske apostler for den hellige Kirke formidlet samtidig en samfundsform og en levevis som gjorde det kristne navn ære. På tronene i de forskjellige land satt den gang menn som følte det at de hadde rett til å kalle sig «av Guds nåde» som en forpliktelse, og hvis ansvarsbevissthet derfor ikke gav dem ro før de hadde utsendt og stadig holdt understøttet en hær av misjonærer som skulde utbre Guds rike i de erobrede land. Den gang hentet de nye kolonilands verdslige styre råd hos de utsendte prester, ofte uttatt blandt de lærdeste og klokeste i de forskjellige ordenssamfund i erkjennelse av at Guds rike kun kunde forkynnes i de fremmede land av de beste og første krefter, før de utstedte lover som angikk koloniens styre og forvaltning — dette blev således alltid gjort hvor det spanske verdensrike fikk makten. Og den gang anså de store berømte universiteter det ikke for værende under sin verdighet å inndra blandt sine videnskapelige oppgaver også alle de mange problemer som den kulturelle og religiøse virksomhet i de nyopdagede land frembød, for å ta stilling til dem efter nøie overveielser og drøftelser. Den gang kunde misjonærene gjøre regning på all tenkelig spirituell og materiell understøttelse fra regjeringene i hjemlandene.

Dessverre var det selvfølgelig heller ikke den gang kun misjonærene som kom i berøring med den nye verdens hedninger — og selvfølgelig kunde heller ikke de kristne myndigheters beste vilje forhindre at enkelte av kolonistene og handelsmennene var disse hedninger til forargelse ved en optreden og fremferd, som ikke bar meget preg av kristendommens lære. Vi hører således allerede St. Franz Xavier beklage sig over de portugisiske koloniembedsmenns og kjøpmenns skruppelløse havepsyke — og Franz av Vitoria skriver flammende protester mot at de vergeløse innfødte gjøres til slaver av de rå innflyttere. Men disse feilgrep utsprang av altfor menneskelige svakheter overfor fristelsen til ublu fortjeneste hos den enkelte — og synderen visste at i hjemlandet vilde regjeringen og den offentlige mening gå hans fremferd helt imot og at han vilde bli dømt på det strengeste for den skade han tilføiet kristendommens sak, mens samtidig alt vilde bli satt inn på å gjøre hans nedbrytning av hedningesjelenes respekt for europeerne god igjen.

Men disse lykkelige tider er forbi nu — det «oplyste» menneske av idag omtaler dem med et hånen-

de smil som vesterlandenes barndomstid. Men derved er også gått tapt hin vidunderlige enhet av tro og livsanskuelse, av lære og liv som gav Europas folk den store slagkraft og overlegenhet overfor alle andre folkeslag. Tapt er også gått den inderlige forening mellem kristendom og samfund, Kirke og stat, tro og forstand — alt det som egentlig berettiger Europa til å kalle sig kristent. Og hvad er kommet i stedet? Hvorledes står den gamle verdens regjerende, økonomiske, kulturelle og religiøse makter nu overfor hedningefolkene?

*

Vi må se den kjensgjerning like i øinene at i våre dager er det ikke alene tilhengerne av Guds rike som drar ut for å erobre «hele verden» — denne verdens fyrste har også sin hær som han sender ut på erobringstøkt. Guds rike mot verdens makt — selvopofrelse mot den ytterste egoisme og maktbegjær. Hvor denne makt tramper frem legges alt øde, fordi alt skal ofres den. Hedningene utsuges, deres land og inntekter berøves dem, deres arbeidskraft utnyttes — alt i navnet på den avgud som kaller sig verdensøkonomien. Alles hånd mot alle er det feltrop som denne hær bærer på sine faner og den lykke som den bringer er slaveri og lovløshet satt i system. — Og dens førere tvinger hele folkeslag til å arbeide i maskinenes slaveri — med kald beregning sprenger de gamle hellige familieband, idet de lærer moderne umoral fra sig. De unge settes op mot urgammel ærbødighet mot slektens lover — med billige fabrikkvarer ødelegges de innfødtes produksjon hvorved samfundsroen forstyrres og borgerkriger og økonomisk sammenbrudd følger i deres spor. Gamle kulturskatter bringes til de europeiske museer og erstattes med billig jugl — til hedningelandene føres skrekkelige farvetrykk, utslidte grammofonplater, avlagte films, alt er godt nok når der kan gjøres penger på det hos de godtroende «ville». Og gjelder det erobringen av mer kultiverte hedningefolk, så utspyr verdensmaktens presse sine verste smussprodukter og der gjøres propaganda for «moderne» samfundsopløsende teorier, for gudløshet og for kommunisme. Og den europeiske videnskap, som engang vøktet kristendommens åndsskatter, er nu «forutsetningsløs og dogmefri» og forter sig med å understøtte oppløsningen av all makt. Den underminerer ofte med kynisk glede all religiøs livsanskuelse hos hedningefolkene i håp om derved å få ødelagt broen over til kristendommen.

Ja, det er et forferdende billede av gudløshet, åndsforvirring og samfundsadsplittelse som frembyr sig når man betrakter mange europeeres fremferd i våre dager ute i hedningelandene. Og som for å sette kronen på denne verdens fyrstes erobnings-

tokt, er nu bolsjevismen kommet til det fjerne østens misjonsmarker og har også strakt sine armer mot syd og vest.

*

Men Guds rikes sendebud, hvordan går det den lille skare stridende, tapre inntil døden, full av ofervilje mot sjelene? Må den ikke ofte være tilmotte som Frelseren da han kjempet sin ensomme kamp i Getsemane?

Disse Herrens stridsmenn som likesom står foran hedenskapets veldige festning, de skal storme og beseire. Hånende griner avgudsbilleder ned fra dens murer — og hvor ofte forsøker de ikke å slå en bresje i stenkolossen. Hist og her kan det lykkes — et gjennombrudd kan skje hvor muren på forhånd var uthulet, en sten kan falle ned som allerede var forvitret. Men i det store og hele står borgen urokkelig — ja, enkelte steder befestet på ny med moderne våpen. Misjonæren ser bedrøvet op på murene og tårnene hvor der arbeides travelt på å forsterke alle skansene. Og det forferdelige skjer: han ser som i en visjon sin egen stammes sønner imot sig.

Engstelig vender han blikket mot hjemlandet — er han helt forlatt eller skal han som sine forgjengere få mot og støtte fra sitt eget folk. Men akk, dette hans folk står ikke mere samlet bak ham. De sønderflenger hverandre i grenseløst brorhat — de feirer brusende orgier — de danser sanseløst om gullkalven og ofrer den millioner av nedtrampede menneskeskjebner. De har reist sig i fiendskap mot Frelseren og utlevert ham til hedningefolkets hån og forakt. Og sammen med Frelseren har de også prisgitt misjonæren, Guds sendebud selv.

Han ser atter mot hedningenes befestede borg — og han ser hvor dens besetning spotter over hans vanartede folk: «Se der det kristne Europas edle frukter, som du altså sier du vil bringe oss! Du taler om kristenkjærlighet, rettferdighet, ydmykhet, sedelighet og gudsfrykt — eders aviser, bøker, filmsbånd og radio viser oss daglig hvordan den kristendom som du forkynner, tar sig ut i virkeligheten! Alle disse ting lærer oss laster som vi ikke engang før visste navnet på. Vi har våre guder og dem kjenner vi — vi trenger ikke din Gud! Vi kan bruke noen av dine verdige «trofeller» til å gjøre vår egen stilling uinntagelig — men en dag når vi blir lei deres lastefullhet og synder styrter vi dem ned fra denne mur. Så kan du forsøke å omvende dem til din kristelige kjærlighet!»

Forferdet og skamfull skjuler misjonæren ansiktet i sine hender — lyder ikke disse ord i hedningemunn som Herrens dom over hans folk? Et skrik løfter sig fra hans hjerte, en bønn:

«Forbarm dig, o Herre! Skån oss, o Herre!»

*

Og ennu engang ser han mot Europa, særlig mot det land som han forlot i håp og tro mot sitt kall: å bringe det glade budskap til hedningene. Har virkelig alle forlatt ham derhjemme? Finnes der ingen rettferdig for hvis skyld Herren vil forbarme sig?

Jo, der ser han en liten, trofast skare. Liten er den — den forsvinner næsten blandt de mange likegyldige og gudsfornektene. Men allikevel er den i modig kamp mot verdensfyrstens innflytelse i sine landsmenns hjerter — og denne kamp kommer også den ensomme soldat på forposten i hedningeland tilgode. Ti blodet som flyter av de kjempendes sår bærer en usynlig engel op for Lammets trone i den samme kostbare kalk, hvori Frelserens blod blev utgydt på Golgata. Og et allmaktsord forvandler kalkens innhold til en strøm av nåde, hvorav dråper også tilflyter de tørstende hedningesjeler, blandt hvilke den ensomme misjonær har sitt virke.

«Akk — var der dog derhjemme i Europa mange, mange fler stridsmenn for Guds rike! Og var der mange, mange fler som vil tenke på den så ofte dødstrette kjemper i hedningeland! Som vil hjelpe ham å bære det bjerg av skyld, som et vanslektet Europa har lesset på disse hedningeland! Som vil understøtte ham med kjærlighetsgaver, så at også han kan få råd til å ta Europas nyeste kulturoppfinnelser i det godes tjeneste, og gjøre dem brukbare for Gud rikes sak, ikke som nu at de kun blir anvendt i det ondes tjeneste! Som vil slå en ring av bønner om ham — inntil et nytt Europa kan erobre alle verdensdeler for Guds rike! »

Slik stiger bønnen op fra misjonærens hjerte. Vil den bli hørt — vil vi høre den?

Den 2. internasjonale katolske pressékongress i Rom.

I.

Den 2. internasjonale pressékongress som holdtes i Rom fra 24.—27. september blev en betydningsfull etappe i den katolske presses historie. Allerede det at 250 pressefolk fra 28 forskjellige nasjoner kommer sammen til drøftelse av felles interesser og opgaver har naturligvis sin store betydning. Men når denne pressékongress ennu mer enn kongressen for 3 år siden kan påvise tydelige, konkrete resultater, så skyldes det at man nu har gitt den katolske presse en fast organisasjon. De tidligere bestående organisasjoner Bureau International des Journalistes Catholiques, stiftet i 1927, og la Commission permanente des directeurs des journaux catholiques, stiftet i 1930, blev konsolidert ved endringer i vedtektene. Men kongresens store resultat blev den endelige grunnleggelse av den internasjonale katolske presseunion, hvortil spiren blev lagt for et år siden. Denne union skal omfatte de ovennevnte organisasjoner og ved dets styre skal det fra nu av sørges for intimere samarbeide mellom katolske pressefolk og

organisasjoner likesom styret vil sammenkalle regelmessige pressekongresser. Den neste skal således holdes i Wien i 1938.

Den første dags formiddag var kongressens deltagere innbudt til

et besøk på Presseutstillingen.

Som bekjent åpnedes i vår, i nærvær av den hellige Fader, en internasjonal katolsk presseutstilling, som fikk lokaler i Vatikanet i tilknytning til de berømte kunstmuseer. Gjennom en mektig forhall med en av disse praktfulle fontener som den evige stad er så rik på, førtes man op til utstillingssalene. Først fikk man en historisk oversikt over pressens utvikling fra den første tid — så var det en avdeling med grafisk fremstilling av pressens arbeidsmetoder og teknikk bl. a. med et stort oversiktskart over alle telegrambyråer hele verden over: Havas, Reuter, Norsk Telegrambyrå o. s. v.

Gjennom festsalen med Pavens trone, hvor han 12. mai åpnet utstillingen, kom man så til de forskjellige nasjonale avdelinger, som det vilde føre for langt å gi en oversikt over. La oss bare nevne «Osservatore Romano»s jubileumsutstilling — i anledning av 75 års jubileet, den østerrikske, den franske, spanske, belgiske og hollandske avdeling, ikke minst den siste med de 35 katolske dagblader for en katolsk befolkning på 3 millioner mennesker.

Mens vi er ved de nasjonale avdelinger, må vi også nevne den sal som samler Nordens katolske presse. Danmark med «Nordisk Ugeblad», «Katholsk Ungdom», «Jesu Hjerte Budbringer», og Det katolske Kvinneforbunds medlemsblad. Sverige med «Credo», «Hemmet och Helgedommen» og «Sveriges katholska Ungdomsblad». Finland med «Uskon Sanoma» samt Norge med «St. Olav», «St. Olavs Barneblad» og «Kimer I Klokker». Over den norske avdeling er anbragt fotografier av «St. Olav»s stifter, erkebiskop Fallize, hs. høiarverdighet biskop Mangers samt av bladets nuværende redaktør. Endelig må nevnes at «St. Olav» foruten en innbunden siste årgang og de sist utkomne nummere også har et eksemplar av det aller første nummer fra 1888. Sammenlignet med de andre land med katolsk dagspresse er selvsagt den nordiske avdeling beskjeden, men den gir imidlertid et godt inntrykk av den innsats som er gjort i årenes løp.

Ved siden av disse nasjonale avdelinger har utstillingen særskilte avdelinger for de forskjellige ordenssamfunds periodiske publikasjoner. Dominikanerne, franciskanerne, salesianerne og ikke minst jesuittene har hvert sitt rum som vidner om en ener-

gisk aktivitet. Ennvidere er der en Misjonsavdeling med blader på de forskjellige sprog, en avdeling for Ungdomspresen hvor jocistene gjør sig særlig bemerket og endelig en sal hvor man har samlet den katolske kvinneligas publikasjoner hele verden over. Utstillingen viste også ligaens imponerende arbeide ved katolsk aksjon på forskjellige felter.

Disse inntrykk fra en rask og temmelig overfladisk vandring gjennom utstillingen viser at det er lykkes å gi et godt helhetsbillede av den katolske presses omfang og innsats i våre dager.

Kongressens åpning.

Alle kongressens møter var denne gang henlagt til Collegium Angelicum, Dominikanernes universitet, som i et stort og praktfullt nybygg har fått rummelige og gode arbeidskår, som nu kom pressekongressen tilgode.

Man samledes i St. Dominikus's kirke, hvor ordensgeneralen, pater Gillet, ønsket kongressdeltagerne velkommen i en tale han holdt i tilknytning til «Veni Creator», som blev sunget unisont. Han påpekte straks kongressens store betydning og opfordret de katolske pressefolk til alltid å være nidkjære tsridmenn for ånd og kultur mot materialisme og barbari.

Åpningsmøtet var henlagt til Aula Maxima, den største festsal, og foruten kongressistene var en rekke fremtredende prelater og andre personligheter møtt frem for å vise den katolske presse sin interesse. Der var bl. a. den pavelige nuntius ved Quirinalet, mgr. Borgongini-Duca, erkebiskopene Pizzardo og Costantini, Pavens hoffchef, mgr. Arboria Mella di Sant Elia, jesuittergeneralen pater Ledochowski o. m. a.

Kl. 6 tråtte kardinal Pacelli, Pavens statssekretær, inn i salen ledsaget av pater Gillet og kongressens president, grev Dalle Torre og blev hilst med kraftig applaus. Efter en velkomsttale av presidenten, reiste kardinalen sig og holdt en beåndet og praktfull tale på italiensk, hvorav vi her skal gjengi hovedpunktene.

Kardinalen begynte med å påpeke at man også denne gang hadde valgt å henlegge kongressen til Rom, fordi man likesom fuglene gjerne vender tilbake til redet, og fordi man så gjerne tyr hen til hovedaltrenei de romerske basilikaer, til Vatikanhøiden som er som et signal for folkene og et lys for verden, denne morgenstjerne som stråler med samme klarhet overfor det moderne hedenskaps dunkelhet, som i sin tid midt i det antikke hedenskaps mørke.

Denne internasjonale kongress av den katolske

presse betyr en åndens strid mot hele den verden som har sammensvoret sig mot Kristus og hans Kirke. Overfor denne kjensgjerning er det at den katolske presse har besluttet å samle sig til en union, et forbund som kan ta kampen op med hele enighetens styrke. «I søker», sa kardinalen, «å opnå den enhet i tankegang, sinn og handling som preget de første kristne». — «Men de troendes mengde hadde ett hjerte og én sjel».

«Men dersom overalt i Petri hjord den enhet som fremgår av endrektig lydighet i kjærlighet er nødvendig, så er den for eder, den katolske presses stridsmenn og riddere, den største heder og det beste banner, fordi I danner fortroppen i den katolske aksjon. Eders penner og eders skrivemaskiner er eders stridsvogner og våpen i den store kamp som foregår i verden idag.

Mine ord skal ikke være formanende, men det opriktige uttrykk for min beundring for det virke som I står midt oppe i. Jeg har av eders arbeidsprogram sett at eders forhandlinger dreier sig om å påpeke de stridende på den ene og fienden og våpnene på den annen side. De stridende det er I. Fienden er tendensen til å gjøre den moderne verden hedensk. Og våpnene det er opiykning og utbredelse av de pavelige rundskrivelser og øvri-dokumenter.

Det er eder ikke alene om å gjøre å tilegne eder en teknikk, men langt mer å få personlig del i den ånd som må besjele katolsk journalistikk Likesom det er på ånd og dyd at den kristne storhet beror, så skal eders ytre virke bæres frem av et sinn som er besjelet av renhet i hensikter, av kjærlighet til sannheten og av medfølelse med de villfarende.

Med den sakkunnskap I har og med den kraft kristendommen gir eder, skal I ta kampen op mot de bevegelser, tendenser og foreteelser som nu truer med å legge verden øde:

mot den rasjonalisme som forneker det overnaturlige,

mot den økonomiske liberalismes læresetninger og praksis som ignorerer og underkjenner arbeidets i-boende verdighet ved å anskue arbeideren som et instrument til berikelse og vinning, og mot de underminerende og ildsfarlige tendenser som ved brodermord truer med å forstyrre den sociale fred,

mot de «Gudløses» agitasjon som har ført til forfølgelse i Mexico og de grusomme utskeielser i Spania,

mot den mytus som frembringes av en kunstig og uholdbar såkalt naturlig religion, som forkaster

Åpenbaringen og den kristne civilisasjon og fører til forskjellige utslag av statsdyrkelse, som innebærer en degenerasjon av den sanne, edle og pliktmes-sige kjærlighet til folk og fedreland.

I denne strid vil I inspireres og veiledes av de pavelige dokumenter, disse beundringsverdige våpen i kampen mot det moderne hedenskap. Der vil den katolske presse finne sikker veiledning til å skjelve mellom det gode og det onde, til å rettlede leserne og opplyse folkene om de store og evige sannheter.

I er kommet sammen fra mange land for å fornye forsikringen om eders troskap og lydighet mot Jesu Kristi synlige stedfortreder og I som vil kjempe under hans ledelse med troens og kunnskapens våpen, med offerets og hengivelsens kraft, i lydighetens iver, I vil få hans velsignelse med alt den innebærer av himmelsk forjettelse og nåde.

I kommer fra så forskjellige deler av verden, men vil alle ledes av Petri tanke og I arbeider alle under hans ledelse på å opnå den moralske seier over tidens onder og farer. Siden I således er forenet til ett hjerte og én tanke, kan de ulike sprog ikke adskille eder. Vidunderlig skjont er Kirkens sprog: ett i troen og ett i moralen og mangfoldig i forkynnelsen som skal nå frem til alle, som et vedvarende tegn på den tungetalens gave i aposteltiden: «vi hører enhver vårt sprog, hvori vi er født». Denne gave besitter jeg ingenlunde frasett mitt ønske om at mine fattige ord og min beskjedne hilsen må nå frem til eder alle. Jeg vilde som evangelisten Johannes kunne «hilse vennene hver især». La mig iallfall få si noen få ord for å hilse på deres sprog representantene for de store verdenssprog.

Kardinalen uttalte derpå korte og hjertelige hil-sener på italiensk, fransk, spansk — det sterke bifall som da brøt løs var et tydelig vitnesbyrd om forsamlingens sympati for det spanske folk i denne ulykkelige tid — portugisisk, engelsk og på tysk:

«Jeg retter mitt blikk mot Tyskland og beklager med opriktig smerte at her ikke finnes en eneste of-fisiell utsending, ved hvilken jeg kunde hilse den derværende katolske presse».

Efter også å ha hilst Østerrikes presse velkom-men henvndte kardinalen sig på latin til de øvrige nasjoners delegerte, idet han spesielt fremhevet at Hollands katolske presse kunde tjen som eksempel også for større nasjoner. Da kardinalen sluttet sin tale med apostelen Paulus' ord (1. Kor. 15, 58): «Derfor, mine elskede brødre, vær standhaftige og urokkelige, alltid fruktbare i Herrens gjerning, idet I vet at eders arbeide ikke er forgjeves i Herren»,

blev han hilst med begjæret bifall som gjentok sig, da grev Dalle Torre takket ham med å si at «nu kunde kongressen avsluttes — efter kardinal Pacellis tale var det strengt talt ikke mer å si! Men under de kommende forhandlinger vil vi stadig ha Deres Eminenses ord for våre øine».

Derfter fremkom de forskjellige lands representanter med en hilsen til kongressen. Mgr. Irgens talte på vegne av de tre skandinaviske land og disses nystiftede presseforbund. (Forts.)

Katolikkene og Stortingsvalget.

Fra flere hold har man reist spørsmålet om hvorledes vi katolikker må forholde oss ved stortingsvalget, og navnlig spørres det om det lar sig forsvare for en katolikk å gi det norske Arbeiderparti sin stemme.

Det er ikke uten grunn at det råder adskillig uklarhet på dette område. Selv om det er helt på det rene at Socialisme, Marxisme og Kommunisme er uforenlig med katolsk tro og livssyn, så finnes det nok allikevel katolikker i Norge som i politisk henseende betrakter sig som hørende hjemme i Arbeiderpartiet, idet de hevder at dette parti idag ikke driver marxistisk politikk, men alene tilstreber å bedre arbeidernes kår. Og de tilføier at dette parti synes dem det eneste i vårt land som utretter noe effektivt i denne retning. Forøvrig, sier de, er det intet av de såkalte borgerlige partier der har en social innstilling som svarer til den katolske Kirkes syn på social orden og rettferdighet. Selv om dette er korrekt — strengt tatt — kan man imidlertid ikke benekte at flere av disse partier viser en så utpreget social tendens at de må sies å nærme sig Kirkens syn på de sociale spørsmål.

Men en katolikk, som tar under overveielse å gi Arbeiderpartiet sin stemme, må dog betenke om ikke dette parti i sitt dybeste vesen er marxistisk og arbeider på å innføre kommunismen i vårt land, d. v. s. en økonomisk og social samfundsordning som er i strid med Kirkens lære, ikke minst på familielivets, skolens og barneopdragelsens område. Denne kjensgjerning opheves ikke, selv om Arbeiderpartiets valgprogram ved dette stortingsvalg ikke er tydelig preget av slike tendenser.

Og hvad angår Arbeiderpartiets stilling til kristendommen — og det må jo bli hovedsaken for enhver katolsk kristen — så kan man ikke undgå å ta lærdom av partiets behandling av forholdene i Spania idag. Har man f. eks. lest hvad «Arbeiderbladet» skriver desangående, vil man ha fått et tydelig inntrykk av at ledende krefter innen det Norske Arbeiderparti inntar en holdning overfor Kirken og Kristendommen, som vel bør gjøre det umulig for en katolikk å gi dette parti sin stemme.

N. K. K. F.

I tilslutning til hs. høiærverdighet biskopens opprop i dette nummer av «St. Olav» vil man herved inntrengende anmode alle N. K. K. F.s tilsluttede ledd om å arbeide for tallrik og ivrig deltagelse i de av biskopen foreskrevne andakter. Vi forenes dermed med alle katolske kvinner hele verden over, som lydhøre mot Pavens og biskopenes appell vil bringe Kristus vår Frelser sin hyldest som biskopen av Selja sier det. Samtidig tør man be om at de nevnte ledd (lokalforeninger) vil innsende rapport over deltagelsen, da forbundet må sende lignende rapport til Unionens president, for at denne kan gi den Hellige Fader utførlig meddelelse om hvad der er foretatt.

Oslo, 8. oktober 1936.

Anna Bonnevie,

Formann i N. K. K. F.

adr. Kirkeveien 190 a⁵. V. Aker.

Jubileumsfest i Drammen.

Den 7. oktober stod i festens tegn for våre trosfeller i Drammen. De vilde hedre sin aktede og avholdte sogneprest, pastor A. Rottier som på denne dag kunde se tilbake til en 25-års virksomhet som prest.

Menigheten og søstrene hadde kappedes om å gjøre dagen til et uforglemmelig minne. I den smakfullt pyntede kirke blev festen innledet med en hl. messe, ledsaget av korets vakre sang. De menighetsmedlemmer som kunde, hadde innfunnet sig og ofret den hl. kommunion for jubilanten. Sogneprest Laudy fra Fredrikstad holdt en meget vakker festpreken, som synlig gjorde et dypt inntrykk på jubilanten og de tilstedeværende.

Ved 12-tiden samledes søstrene og menigheten i foreningslokalet, hvor jubilanten blev hilst med en sang, forfattet for anledningen av mgr. K. Kjelstrup. Derefter tok hr. G. Thielmann ordet og takket sognepresten for alt han hadde gjort for menigheten. Som et varig minne overrakte taleren så menighetens gave: en praktfull lenestol, utskåret efter et gammelt norsk mønster. For St. Elisabethforeningen talte fru Næs, mens pastor C. Riesterer overbragte lykkønskninger fra Sylling. Frk Bo fra Aren-

dal tilføiet så sin hjertelige gratulasjon som utenbys trossfelle som alltid hadde følt sig hjemme i Drammens katolske menighet. Talerrekken blev avsluttet av hr. Bøhm som i varmtfølte ordelag gav uttrykk for sin opriktige aktelse overfor presten og vennen. Han sluttet med å si: «De har lært oss å kjenne Gud i kjærlighet». Dette gjorde et dypt inntrykk på alle tilstedeværende og pastor Rottier tok disse ord som utgangspunkt for en beveget takketale, hvori han især betonet hvor høit han satte pris på den opriktige ærlighet han hadde møtt i Drammen.

Om aftenen innfant sig mange av våre prester for å gratulere den avholdte kollega. En mengde telegrammer og brever fra fjern og nær bar bud om den vidtstrakte hengivenhet jubilaranten omfattes med.

En menighet som slik forstår å hedre sin hyrde, ærer og hedrer sig selv!

X.

Takk :

For all opmerksomhet fra nær og fjern, som i så overveldende grad blev vist mig på min jubileumsdag, takker jeg foreløbig hjertelig hver især på denne måte. Ikke minst takker jeg for alle de bønner som er opsendt for mitt virke og som er den beste støtte man også fremover kan gi mig.

Aug. Rottier,

sogneprest til St. Laurentii menighet, Drammen.

Prestejubileum i Finland.

Fra biskop Cobben har vi mottatt:

Den 6. september er det fest i Terijoko — monsignore Carling feirer sitt 25 års prestejubileum. I sitt fruktbare presteliv har denne sønn av det finske folk arbeidet som sogneprest i Viipuri — Helsinki — og Terijoki. Kirkelige og civile utmerkelser viser tydelig hvor høit hans arbeide vurderes. Særlig vil Uskons Sanomas lesere med stor takknemlighet minnes alt det gode som mgr. Carlings har utrettet som bladets utrettelige hovedredaktør. Helt fra bladets opprettelse har han viet det sine beste krefter; ved å støtte det finansielt, men særlig ved å gi alle som bor isolert fra menighetslivet, gjennom bladets åndelige støtte som de så meget trenger. Det er et gledelig tegn at mange hver gang med lengsel ser hen til et nytt nummer av Uskon Sanoma, idet de vet at det byr dem den støtte og trøst de trenger. Mgr. Carling er i sannhet pastor bonus for forlatte trossfeller i vår diaspora. Og han vet å leve sig inn i deres nød — det vidner hans aktuelle artikler om, som nettop gjenspeiler deres egne tanker: «Jeg kjenner mine, og mine kjenner mig».

Fremfor alt bør nevnes hans ærestitel, som han med rette tør være stolt av: «Bønnens apostolatsapostel». Hvis en prest i hele sitt liv ikke vilde kunde bokføre andre resultater av sitt arbeide enn det ene: å ha dyrket bønnens ånd — skal hans arbeide allikevel kalles en velsignelse for både familie, kirke og fedreland.

Enhver som kjenner mgr. Carling personlig, vet hvor høit han selv setter dette apostolat, som gjentagne ganger inntrengende er blitt anbefalt av paven og biskopene.

I denne ånd har vår kjære sølvjubilar stadig arbeidet — således vil han også komme til å fortsette — for et herlig ideal! Her bør vi, lesere av U. S., rekke en hjelpende hånd. Ikke alltid var arbeidet for dette apostolat i Finland lett — ikke skuffelser heller ert spart ham.

Særlig på hans jubileumsdag vil vi i våre bønner minnes dette anliggende, at han ennu i mange år vil fortsette å vie sig til U. S.-lesernes åndelige vel. La deres bønner og lykkønskninger tale om deres takknemlighet.

Turker 19.—8.—36.

† Guill. P. B. Cobben.

Kardinal Verdier taler om katolsk samfundslære.

På et stevne av belgiske katolikker, som fornylig blev avholdt i Mecheln, holdt erkebiskopen av Paris, kardinal Verdier en tale hvori han behandlet emnet «katolikkene og den nye tid». Klart og skarpt formulerte han den katolske Kirkes syn på de sociale forhold idet han stillet dens prinsipper op mot den samfundslære, som bærer ansvaret og skylden for de nuværende sørgelige tilstande i Frankrike og andre land. Det er en lære som er en frukt av den franske revolusjon og kjennetegnes ved sin overdrevne individualisme, der ved å nedrive aktelsen for den beskyttende autoritet har utsatt mennesket vergeløst for alle nedbrytende maktens angrep. Kardinalen la også en del av ansvaret på den økonomiske liberalisme som er en logisk følge av den overdrevne individualisme og som hyppig fører til at det ene menneske samvittighetsløst utbytter det annet. Ennvidere bærer også denne økonomiske liberalisme skyld fordi den har ført til materialisme og ateisme ved sin konsekvente fornektelse av Gud. På grunn av disse forhold har marxismen og det rene anarki vunnet overhånd i den grad, at et edelt og stort land nu legges i ruiner og overfylles med strømmer av blod.

Det sociale problem er blitt gjort til et utelukken- de økonomisk problem skjönt det er først og fremst må søkes løst som et spørsmål der vedrører hele menneskeheten. Dette er Kirkens synspunkt og danner grunnlaget for dens samfundslære.

Men dessværre er denne lære altfor lite kjent skjönt den er så beundringsverdig og allsidig, da den

omfatter såvel det enkelte menneskes og familiens rettigheter og plikter som det borgerlige samfunns og nasjonenes forhold til hverandre. Den beskjefteger sig med det menneskelige arbeid med dets skjøne verdighet og ideelle mål — med dets lønnsforhold på rettferdig basis idet den tar sikte på å etablere et harmonisk samarbeid mellom kapital, bedriftsleder og arbeider. Og den fastsetter nøie grensene for rettferdig eiendomsbesiddelse idet den klart formulerer de forpliktelser all eiendom medfører.

Alt for lenge har katolikkene vært etterlatende og ikke fulgt Kirkens sociale bud. Nu hevner det sig — et forferdelig uvær er brutt løs og likesom lyn plutselig kan belyse ting som hvis eksistens man ikke har hatt anelse, således har nu de forferdende og sørgelige begivenheter avdekket de skrekkelige følger av den materialistiske lære og på den annen side vist, hvorledes man må arbeide på at Kirkens samfundslære skjer fyldest overalt. Det er en hård leksjon som Gud gir verden nu — måtte den bli forstått av alle så nye redsler vil kunde bli undgått.

Polarforskeren Charcot

som nu nylig forliste utfor Reykjavik idet han med sitt skib «Pourquoi pas» var på hjemveien fra en videnskapelig polarekspedisjon, var en overbevist katolikk. Når han ikke var på langfart bodde han i Neuilly utenfor Paris hvor han sammen med sin hustru og to døtre hørte til menighetens ivrigste medlemmer. Aldri sviktet familien ved messen om søndagen og engang i vinter da der en hel måned hver aften holdtes preken i kirken, var dr. Charcot tilstede ved hver eneste gudstjeneste. Han har en hyppig gjest ved kommunionsbenken og forenet sin store lærdom som bl. a. gjorde ham til medlem av Academie de Médecine og Videnskapenes selskap med en dyp og ekte fromhet.

R. I. P.

Bøker inngått til anmeldelse.

Aschehoug & Co.:

Nini Roll Anker: «På egen grunn».
Britta Berner: «Jeg—Du—Vi».
C. J. Hambro: «Amerika på skilleveien.»

Gyldendal, Norsk Forlag:

Knut Hamsun: «Ringens sluttet».
Ronald Fangen: «På bar bunn».
Helge Krog: «Opbrudd.»

N. W. Damm & Sønn:

Eugenie Geelmuyden Winther og Wenche Norberg Schultz:
«A og B og C. Fortelling for barn.»

Eugenie Geelmuyden Winther: «Frøken Tankelos på pensjonatskole.»

Herhjemme.

Oslo. N. K. K. F's aftenunderholdning onsdag den 7. oktober blev meget vellykket til tross for at fremmøtet ikke var så stort som ønskelig. — Formannen fru Anna Bonnevie holdt en varmfølt minnetale over den kjære avdøde formann frk. Kristine Heggen, der ved sin energi, vilje og ofervillighet satte alt inn på å samle katolske kvinner til sosialt arbeid. — Som første programpost kom den musikalske avdeling og fru Karin Sundt sang sig inn i alle hjerter ved sin vakre, klare og følsomme stemme akkompagnert på en foretreffelig måte av frk. Bergljot Kjelstrup. Senere høstet frk. Kjelstrup og frk. Kjellerød-Hansen meget bifall for sin firhendige klavermusikk. Foredraget: «En reise i Orienten», var både interessant og belærende, og frk. Ragnhild Foss fortalte bl. a. om det vidstrakte barmhjertighetsarbeid som har vært drevet av franciskanere i 600 år. Foredraget var ledsaget av ca. 50 lysbilleder. — Efter at mgr. Irgens hadde lykkønsket N. K. K. F. med det arbeid som allerede var gjort og opmuntret til fortsatt samfundsgavnlig virke, avsluttedes aftenen med en underholdende og innbringende pakkeauksjon.

A. E.

Oslo. O. K. Y. hadde møte søndag 11. oktober. Tilstrømmingen var meget stor. Dette skyldes da også at en del av medlemmene vilde holde korte veiledende foredrag om de politiske partiers program med efterfølgende ordskifte. Talerne rullet op for oss alle synspunkter fra den sundeste sparepolitikk til de nødvendige krisetiltak, fra borgerkrig til det mest utopiske idealsamfund, Statistikker og beregninger rullet ut av munnen for like lekende lett å rulle inn ad det ene øre og forsvinne ut av det andre. Efter tur blev de forskjellige politiske ismer endevendt og analysert og derefter slått ihjel. I det påfølgende ordskifte deltok de fleste medlemmer med gode og humoristiske innlegg, men det viste sig umulig å få istand et status quo. Direktøren gav tilsnitt en redegjørelse for hvad en katolikk bør undersøke før han avgir sin stemme. En god fjortendagspost satte prikken over i'en. Møtet sluttet uten demonstrasjon kl. ½12.

E. N. O.

Stabekks lokkalledd av St. Olavs forbund kunde den 1ste ds. by på et fengslende foredrag av lektor frk. Antonie Tiberberg over emnet «Hamarkroniken», en skildring av Hamar, først kaupang, så bispesete og kjøpstad i den katolske tid — frem til bispedømmets sammenbrudd ved reformasjonen. Med vemod hørte vi om den høireiste skikkelse, den siste katolske bisp Mogens på Hamar og med hvilke midler han blev fortrenget fra sitt bispesete. Sitt humoristiske innslag fikk foredraget ved citater fra den gamle original Trugils cantors «erindringer», som — tildels høist fantastiske — nok tillot oss å dra meget i tvil Hamarkronikens i alle detaljer — absolutte historiske pålitelighet! Den har dog en undertone av sterk elegisk stemning som allikevel tyder på at forf. virkelig har hatt personlige minner fra Hamar i den siste katolske biskops tid. — De tilstedeværende sluttet sig med varmt bifall til formannen herr O. Melbyes takk for foredraget. Derefter — som vanlig — selskapeleg samvær. Festlig bord i høstfarver.

Ad.

Arendal. Mandag den 5. oktober blev St. Franziskus av Asisi's minnedag feiret her som vanlig med foredrag og andakt i kirken ved pater Leo van Eckeren. De fleste av de herværende Tertiärer samt St. Birgittaforeningens medlemmer var tilstede, takknemlig for den stille bønnens og betraktningens tund til minde om den hellige Fader Franziskus dødstime.

T. U.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.